

Aktuellt från Skolverket och för skolväsendet

Tommy Lagergren

Föreningen Sveriges Skolchefer - Skolchefskonferensen

2026-05-29

Innehåll

- Vår omvärld
- Reformen för skolväsendet
- Samtal

Ny lagstiftning för att stärka säkerheten

Från 1 juli 2025 gäller ett nytt kapitel i skollagen – kap 6 a säkerhetsarbete i brottsförebyggande syfte

- Trygghet och säkerhet
- Förutsättningar för ett aktivt säkerhetsarbete
- Bidrar till förskolans och skolans värdegrundsuppdrag
- Stödmaterial utgår från utredningen ”skolor mot brott”

Bestämmelserna i kap 6 a

Beredskapsplan för allvarliga hot och våldssituationer

Begränsa tillträde för obehöriga personer

Skyldighet att anmäla brott

Undersöka och omhänderta väskor och andra föremål

Beredskap i skolväsendet

- Samhällsviktiga verksamheter
- Sveriges totalförsvar
- Kommunernas beredskapsplanering

- Lägesbild beredskap - Kommunernas beredskapsplanering för skolväsendet
- Beredskapsdagen i september

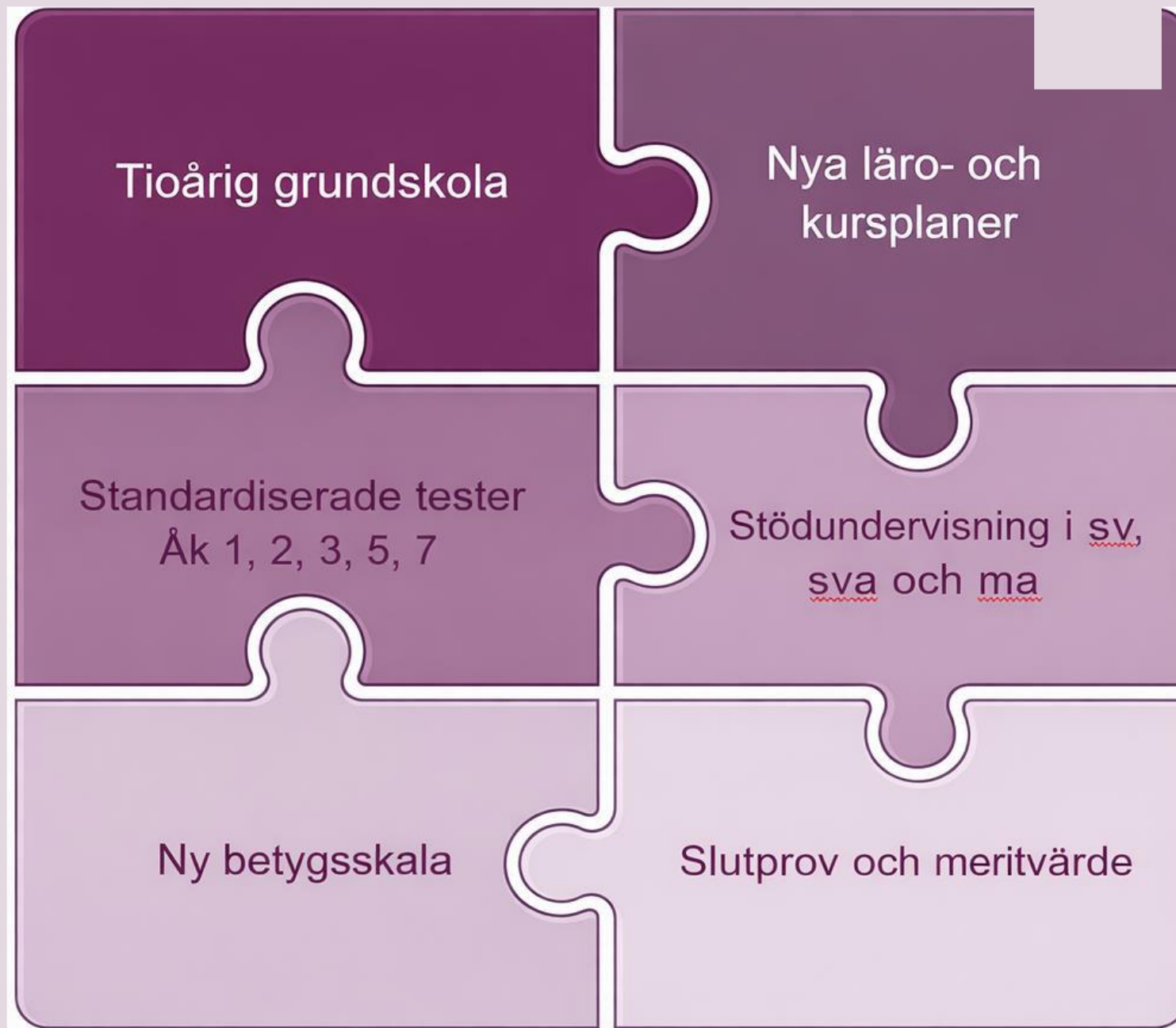
En omfattande reformagenda

Nuläge

De kommande skolreformerna ska möta flera utmaningar i den svenska skolan. Skillnaderna mellan skolor är stora. Styrningen upplevs som otydlig och fokus på kunskap behöver stärkas. Elever ges inte alltid samma möjligheter att utvecklas och klara skolan, och nästan var femte elev lämnar idag grundskolan utan behörighet till gymnasiet.

Antagningen till gymnasiet och högre utbildning är idag inte fullt ut rättvis. Det beror på att betyg sätts olika på olika skolor och att det saknas en gemensam nationell måttstock i betygssystemet. Det är inte lärares fel, utan är ett systemproblem.

För att möta dessa utmaningar planeras nu flera reformer som kommer att kräva ett omfattande arbete av huvudmän, rektorer, lärare och annan skolpersonal. Skolverket kommer att stödja införandet genom vägledning och insatser utifrån behovet i skolorna och verksamheten.

Uppdrag - Fortbildning och kompetensutveckling med anledning av tioårig grundskola

- För lärare som ska arbeta i blivande årskurs 1
- Integrera förskolans pedagogik och arbetssätt på lämpligt sätt i undervisningen
- Uppdragsutbildningar för lärare som i dag arbetar i förskoleklassen eller i grundskolans årkurs 1-3
- Kompetensutvecklingsinsatser för lärare och andra berörda personalgrupper
- Redovisning senast 29 januari 2027

Förbättrat stöd i skolan

Prop. 2025/26:195

Ikraftträdande: 1 jul 2028

- Stöd i form av extra anpassningar samt garantin för tidiga stödinsatser avskaffas
- Obligatoriska standardiserade tester för att tidigt identifiera elever som behöver stödinsatser, däribland stödundervisning
- Stödundervisning införs som en ny stödåtgärd i ämnena svenska, svenska som andraspråk och matematik
- Stödundervisningen som enskild undervisning eller som undervisning i mindre grupp
- Utredning av behov av särskilt stöd ska inledas tidigare än i dag
- Enklare att ge särskilt stöd i en mindre undervisningsgrupp eller som enskild undervisning

Standardiserade tester

- Standardiserade tester för att identifiera elever som är i behov av stöd. Testerna gäller läs-, skriv- och matematikutveckling.
- Årskurs 1, 2, 3, 5 och 8 i grundskolan och anpassade grundskolan.
- Standardiserade tester ska genomföras i början av läsåret. De införs i den tioåriga grundskolan.

Bättre förutsättningar för trygghet och studiero i skolan

Prop. 2025/26:193

Ikraftträdande: 1 aug 2026

- Huvudmannens och rektorns ansvar för tryggheten och studieron ska förtydligas
- Skolan ska bli mobilfri i de obligatoriska skolformerna och fritidshemmet
- Utökade möjligheter att visa ut elever från klassrummet och den skriftliga dokumentationen ska minska
- Skolans regler ska bli tydligare och mer kända för eleverna, personalen och vårdnadshavarna
- En elev ska kunna omplaceras för längre tid och det ska bli möjligt att stänga av en elev i grundskolan vid fler tillfällen och under längre perioder än i dag
- Undervisning i akutskola ska kunna överlämnas på entreprenad
- Om det behövs av säkerhetsskäl ska en elev i högstadiet och gymnasieskolan kunna nekats tillträde till skolan och i stället ges fjärr- eller distansundervisning

Bakgrund till förändringar i betygssystemet

- Dagens betyg är olikvärdiga.
- Lärare är bra på att sätta betyg som blir rättvisa inom den egna undervisningsgruppen.
- Det saknas en gemensam nationell måttstock.
- Olika skolor använder därför i praktiken olika måttstockar vid betygssättning.
- Det leder till olikvärdiga betyg och olikvärdig antagning till gymnasieskolan och högre utbildning.

Betygssättning

- Skala 1–10
- Godkäntgränsen tas bort, sammantagen bedömning för alla skalsteg
- Lika långt mellan skalstegen
- Fokus ska riktas mot undervisningen – och bort från avprickning av kriterier
- Bedömningsområdet viktiga för att skapa lokal likvärdighet
- Undantagsbestämmelsen kommer att finnas kvar men kopplas till ett ämnes ”mål och innehåll”

Nya nationella slutprov

Nuvarande nationella prov

- Åk 3 (4)
- Åk 6 (7)
- Åk 9 (10)
- Gy
- Komvux
- Komvux sfi

Provresultaten ska särskilt beaktas.

NP ska stödja en likvärdig och rättvis betygssättning.

Nationella slutprov

- Åk 9 (10) - totalt fem prov

Nya prov i SO- och NO-ämnen

- Gy – max åtta prov

Nya prov i nk och hi/sam samt hi, sh, biologi, kemi och fysik.

Provresultaten ska inte särskilt beaktas.

Används för kalibrering och vägs in separat som en del av elevens totala meritvärde.

Meritvärderingsmodellen: Koncept

Förändring

Dagens meritvärde

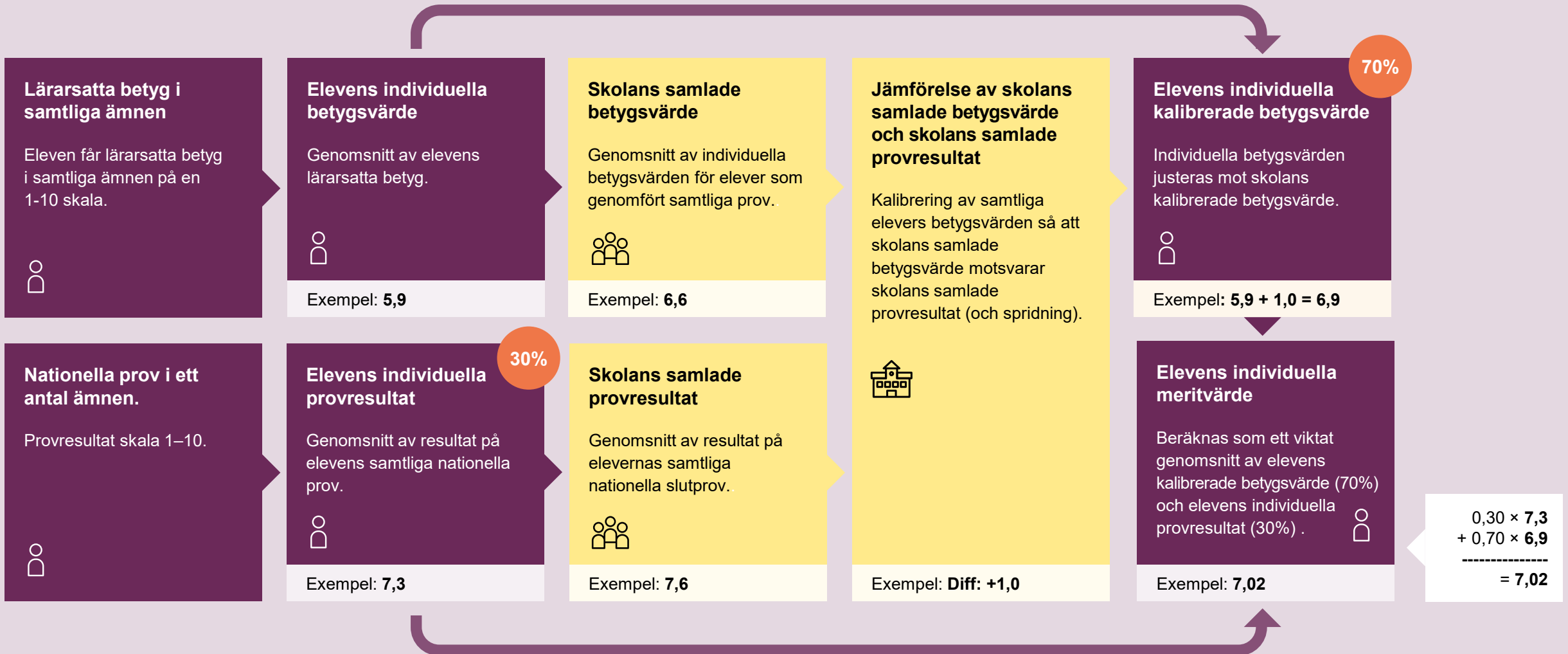
Lärarsatta betyg
100 %

Framtida meritvärde

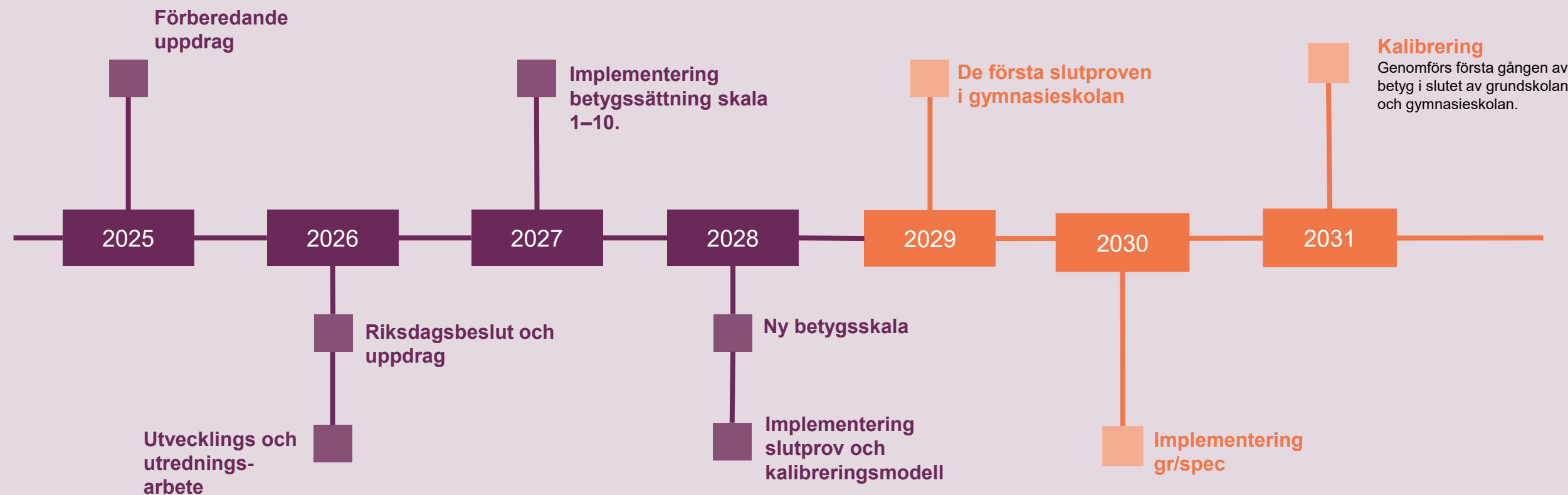
Elevens individuella
provresultat
30 %

Elevens individuella
kalibrerade betygsvärde
70 %

Exempel

Möjlig tidsplan

Implementering

Kommunikations- och implementeringssamordning

- Samlat och samordnat stöd för implementering anpassat efter målgruppernas behov
- Skapa förståelse för skolreformernas syfte och intentioner
- Skolreformerna kommuniceras och implementeras som en helhet med gemensamma budskap
- Stöd för gemensamma arbetssätt för transparens
- Kontinuerlig uppföljning

Tidsplan grundskolan

2026

Lagändringar för bättre trygghet och studiero som exempelvis mobilförbud, skolregler, konsekvensplaner och förväntansdokument.

Minskad administration kring kränkande behandling.

2027

Reglering av undervisningsuppdraget

2028

Tioårig grundskola

Läro- och kursplaner med förändrad betygsskala

Förändrat stödsystem med standardiserade tester

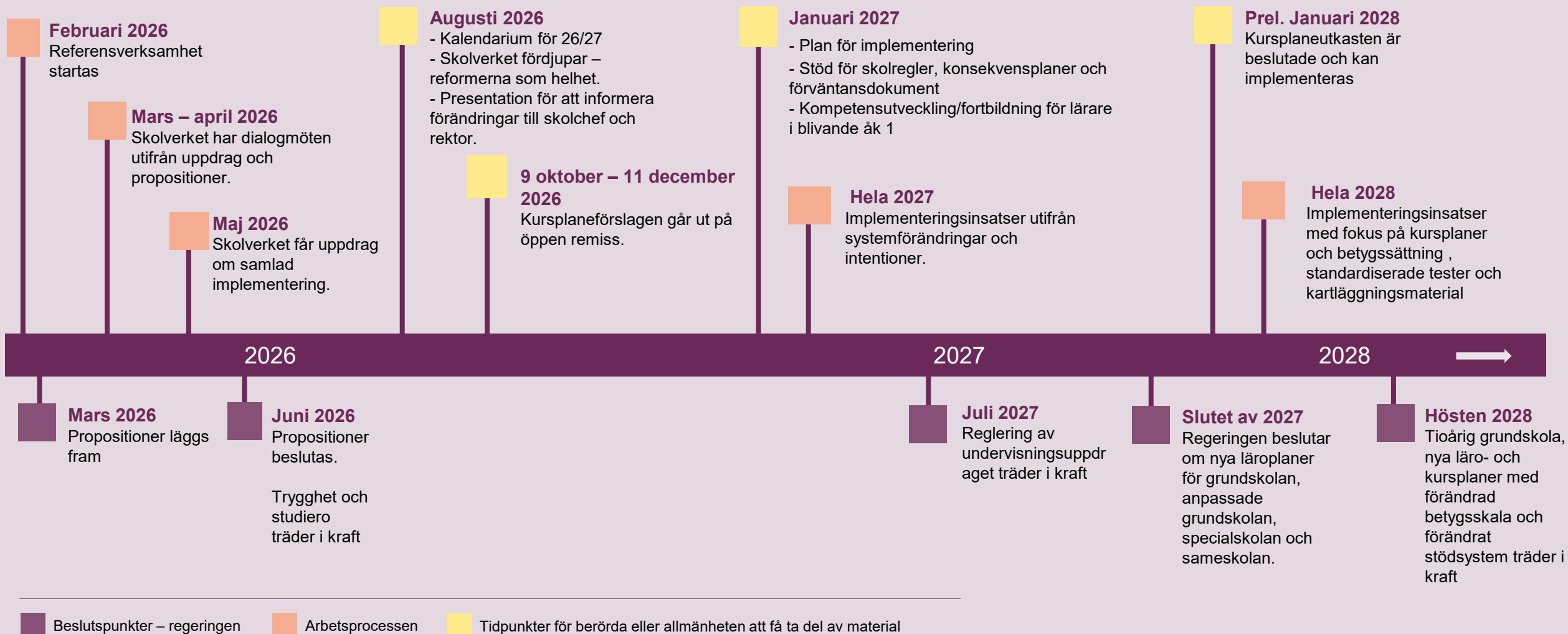
Kartläggningsmaterial för svenska som andraspråk

Minskad information och dokumentation kopplat till utvecklingssamtal och IUP

2031

Slutprov och kalibrering av meritvärde

Prel. tidsplan implementering

Skolverket